

Luku 18

Maailma Euroopan ympärillä

Sivut 148-157

Tee käsitekartta EU:n suhteista

Tee käsitekartta EU:n suhteista Britanniaan, Yhdysvaltoihin, Venäjään, Afrikkaan tai Kiinaan sekä joihinkin järjestöihin. Ota selvää ja merkitse käsitekarttaan jokaisen alueen kohdalta esim. seuraavia asioita:

- **Kumppani vai kilpailija: Missä asioissa alue on EU:n kumppani, missä kilpailija?**
- **Tavoitteet: Mitä tavoitteita EU:lla on kullakin alueella?**
- **Sopimukset: Mitkä sopimukset säätelevät EU:n suhteita alueisiin?**
- **Ongelmat: Mitkä asiat hankaloittavat EU:n suhteita alueisiin?**

Tee käsitekartta EU:n suhteista

Tee käsitekartta EU:n suhteista Yhdysvaltoihin, Venäjään, Afrikkaan tai Kiinaan sekä joihinkin järjestöihin. Alueet ja järjestöt ovat:

- **Britannia, Yhdysvallat, Venäjä, Afrikka, Kiina (Aasia)**
- **EU:n suhde NATO:oon ja YK:hon**
- **Selvitä myös EU:n naapuruuspolitiikka? (Eli suhde EU:n kuulumattomiin maihin ja EU:n ehdokasmaihin)**

Näkökulmia käsitekarttaan

Britannia

- + **Yhteiset arvot ja yhtenäinen kulttuuri; keskinäinen kauppa on molemmille tärkeää.**
- + **Yhteistyötä teknologia, taloudessa ja turvallisuudessa (Venäjän uhka)**
- + **Yhteisiä sopimuksia EU-maiden kanssa:**
  - + **Esim: Joint Expeditionary Force (JEF) on Britannian johtama kymmenen maan kansainvälinen kriisinhallintaan keskittynyt nopean toiminnan joukko.**
  - + **Strateginen kumppanuus –sopimuksia (esim. Suomi ja Ruotsi)**
- **Britannia erosi EU:sta, yhteistyö on vaikeutunut.**
- **Kiistaa on syntynyt esim. kaupasta ja rajoista Irlannin ja P-Irlannin välillä.**
- **Pakolaisuus Afrikasta Manner-Euroopan kautta Britanniaan.**

Näkökulmia käsitekarttaan

Yhdysvallat

- + **Yhteiset arvot ja yhtenäinen kulttuuri; keskinäinen kauppa on molemmille tärkeää.**
- + **Yhdysvallat on EU:n tärkein kumppani. Transatlanttinen yhteistyö on merkittävää taloudelliset intressit kohtaavat usein.**
- + **Turvallisuuspoliittisesti Yhdysvallat on merkittävä kumppani Naton takia. EU ja USA ovat käyneet yhdessä taistelua terrorismia vastaan.**
- **Kiistaa on syntynyt esim. vapaakaupasta ja ilmastoasioista.**
- **Euroopan unionin maissa on arvosteltu USA:n ulkopolitiikkaa esimerkiksi Lähi-idässä (Gazan sota viimeiseksi 2024).**
- **Presidentti Joe Bidenin aikana Yhdysvallat on jälleen korostanut Naton merkitystä, mikä on unionille tärkeä asia.**

Näkökulmia käsitekarttaan

Venäjä

- + **EU:n ja Venäjän välillä oli aiemmin paljon taloudellista yhteistyötä, ja Venäjä on ollut merkittävä energiatoimittaja EU:lle.**
- **EU on ollut pitkään riippuvainen Venäjän tuontienergiasta.**
- **Venäjä on lietsonut eripuraa EU:hun hybridivaikuttamisella, Ukrainan sota on yhdistänyt EU:ta.**
- **Välit ovat kiristyneet lisäksi Venäjän ihmisoikeusrikkomusten ja oikeusvaltion puuttumisen takia.**
- **EU on asettanut Venäjälle runsaasti talouspakotteita.**
- **Ukrainan tukeminen ja pakotteet Venäjälle!**

Näkökulmia käsitekarttaan

Afrikka

- + Alue on EU:lle tärkeä, koska siellä on paljon taloudellista potentiaalia.
- + EU:lla on Afrikan suhteen oma parempia afrikkalaisten elinoloja tavoitteleva strategiansa, jota se toteuttaa yhdessä Afrikan unionin kanssa. Siihen johon kuuluu esim. vapaakauppasopimus.
- + EU on Afrikassa tärkeä rauhanturvaaja, joka pitää mannerta vakaana ja parantaa elinoloja.
- Afrikasta tulee pakolaisia EU:hun Välimeren yli.
- EU pyrkii hillitsemään Afrikasta Eurooppaan suuntautuvaa siirtolaisuutta.
- EU on mukana useassa kriisinhallintaoperaatiossa Afrikassa.
- Uusi siirtolaisuutta koskeva EU-sopimus tulossa?

Näkökulmia käsitekarttaan

Kiina/Aasia

- + **Kiina on EU:n tärkeä kauppakumppani. Aasian talouskasvu on tehnyt siitä merkittävän talouskumppanin, joka on houkuttellut eurooppalaisia investoimaan Aasiaan.**
- + **EU:lla on yleensä hyvät suhteet niihin Aasian maihin, joissa demokratiakehitys on edennyt hyvin.**
- **Kiina on EU:n tärkeä kauppakumppani, mutta myös kilpailija.**
- **EU:lla ei ole yhtenäistä Kiinan-politiikkaa tai kiinteitä ulkopoliittisia suhteita Kiinaan.**
- **EU on arvostellut Kiinan ihmisoikeusrikkomuksia. Ne ovat herättäneet arvostelua Euroopan unionin jäsenmaissa.**

Näkökulmia käsitekarttaan

c) Aasia

- + **Aasian talouskasvu on tehnyt siitä merkittävät talouskumppanin, joka on houkuttellut eurooppalaisia investoimaan Aasiaan.**
- + **EU:lla on yleensä hyvät suhteet niihin Aasian maihin, joissa demokratiakehitys on edennyt hyvin.**
- **Kiinan ihmisoikeudet ovat herättäneet arvostelua Euroopan unionin jäsenmaissa.**

Näkökulmia käsitekarttaan

Järjestöt tekevät keskenään paljon yhteistyötä.

- **EU:n ja YK:n arvomaailmat ovat hyvin samanlaiset. Molemmat painottavat kriisien ennaltaehkäisyä ja ihmisoikeuksien merkitystä.**
  - **EU on merkittävä YK:n rahoittaja, ja sillä on pysyvä edustaja YK:n yleiskokouksissa.**
- **EU:n ja Naton suhteet ovat läheiset, koska moni unionin jäsenmaista on myös Naton jäsen.**
  - **EU:lla ja Natolla on ollut yhteisiä operaatioita Balkanilla ja Afganistanissa.**

Tiivistä EU:n naapuruuspolitiikka muutamaan virkkeeseen.

- EU on tehnyt monenlaisia sopimuksia naapurimaidensa kanssa.
  - Esimerkiksi Norja ja Sveitsi ovat erillissopimuksilla osana unionin sisämarkkinoita.
- Unioni on pyrkinyt edistämään rauhaa, vakautta ja oikeusvaltioperiaatteiden toteutumista lähialueilla erilaisin projektein ja ehdokasmaihin liittyvien neuvottelujen avulla.